

5 ta' Diċembru, 1955

Imħallfin :

Is-S.T.O. Sir L. A. Camilleri, Kt., LL.D., *President*;
Onor. Dr. A. J. Montanaro Gauci, C.B.E., LL.D.;
Chev. Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Dolores Farrugia et. versus Paolo Xuereb

**Lokazzjoni — Board tal-Kera — Kwistjoni ta' Dritt —
Appell — “Alternative Accomodation” — “Hardship” —
Art. 10 (b) tal-Kap. 109**

Meta l-Board tal-Kera fis-sentenza tiegħu jagħti interpretazzjoni ta' l-element tal-“proximity to place of work” fl-eżami li hu jagħmel tas-“suitability” tal-fond offert bħala “alternative accomodation”, dik l-interpretazzjoni tammonta għal risoluzzjoni ta' punt ta' dritt li tjrrendi s-sentenza tal-Board appellabbli.

Il-“proximity to place of work” għandha titqies in relazzjoni mal-post prinċipali tax-xogħol, u mhux mal-post sekondarju. Il-“proximity to place of work” in relazzjoni għall-post sekondarju tista' tkun element ta' “hardship”.

Imma meta l-post offert bħala “alternative accomodation” jiġi ritenut bħala “reasonably suitable”, għal dak li jirrigwarda l-“extent, character und proximity to place of work”, kif rikjest mill-ligi, mhux il-kaz li jiġi valutat il-“hardship” rispettiv tal-kontendenti; u allura s-sid għandu dritt jieħu taħt idejeh il-fond li jkun irid għalih.

Il-Qorti — Fuq it-talba ta' Dolores Farrugia u oħrajn quddiem il-Board li Jirregola l-Kera sabiex jorjghu jiehdu taht idejhom it-terran "Ascalon", Anglu Mallia Street, Bir-kirkara, mikri lill-intimat Paolo Xuereb, u dana peress li r-rikorrenti Giuseppa Mallia trid il-post għall-użu tagħha, u offrew bhala "alternative accomodation" il-fond numru 80, Point Street, Senglea;

Rat id-deċizzjoni mogħtija minn dak il-Board fil-11 ta' Mejju, 1955, li biha għet miċhuda t-talba, bl-ispejjeż mingħajr taxxa; wara li kkunsidra:

Illi mill-provi gie stabbilit li r-rikorrenti Giuseppa Mallia, barra r-raġel, għandha tifel ta' għaxar xhur, waqt li l-intimat għandu l-mara u tliet itfal, kollha taht hames snin;

Illi fil-fehma tal-Board il-fond offert bhala "alternative accomodation" mhux "reasonably suitable" għall-intimat; u dan mhux biss għaliex l-ambjent li fih, kif jidher minn li "sketches" ezibiti mir-rikorrent Michele Farrugia, huma iżghar minn dawk tal-fond in kwistjoni, u l-fond jinsab f'parti ta' l-Isla abitata minn nies ta' kondizzjoni inferjuri għal dik ta' l-intimat, imma b'mod partikulari għaliex, li kieku l-intimat kellu jmur joqgħod f'dan il-post, ikollu jirrinunzja għar-raba' li għandu Bir-kirkara, u li huwa jaħdem biex jissupplixxi għas-salarju li jipperċepixxi mid-Dockyard;

Illi r-rikorrenti jirriveaw li, peress li l-intimat jaħdem id-Dockyard, jekk imur joqgħod l-Isla jkollu vantaġġ ekonomiku, għaliex ikun iżjed viċin għall-post fejn jaħdem;

Illi, apparti li, kif jirrizulta mid-depożizzjoni ta' l-intimat, dina l-ekonomija tammonta għal £3.5.0 fis-sena mill-ispejjeż tat-trasport u £1 fis-sena mill-kera, jibqa' dejjem veru li, tant jekk l-intimat jitlaq ir-raba' kemm jekk jibqa' jzommu, ma hemmx paragun mat-telf li jkollu fiz-żewġ ipotesi l-intimat. Infatti, jekk jitlaq ir-raba', it-telf ikun jikkonsisti filli ma jkollux prodotti xi jbiegħ u lanqas x'juża għall-bżonnijiet tal-familja; fil-każ li ma jitlaqx ir-raba', l-ispejjeż tat-trasport ikunu ferm akbar minn dawk li jkun if-franka, peress li jkollu jiskarigga f'hinijiet li ma jkunux tal-haddiema; mhux biss, imma jkunlu wisq diffiċili li jittrasporta dawk il-prodotti li jkun irid juża għall-familja;

Iki għa ladarba fil-każ in ispeċje l-fond offert ma hux "reasonably suitable", għalkemm iżjed viċin għax-xogħol prinċipali tal-intimat, hemm bżon li jiġi eżaminat il-grad ta' "hardship" li jistgħu jsofru r-rikorrenti Giuseppa Malia jew l-intimat, skond jekk tiġi miċhuda jew milqugħa t-talba;

Omissis;

Rat ir-rikors quddiem din il-Qorti, tar-rikorrenti Farrugia, li talbu li s-sentenza fuq imsemmija tiġi revokata, billi tiġi milqugħa t-talba tagħhom; bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi;

Omissis;

Ikkunsidrat, fuq l-eċċezzjoni tal-inappellabilità;

Illi fis-sentenza appellata l-Board ta interpretazzjoni tal-element tal-"proximity to place of work" fl-eżami tas-"suitability" tal-fond, billi rritjena li l-post offert bhala "alternative accomodation" ma kienx viċin għall-għalqa li tinsab imqabbla għand l-intimat Xuereb, u li bil-qiegħ tal-prodotti tagħha jissupplixxi għas-salarju tiegħu bhala impjegat fid-Dockyard. Dik l-interpretazzjoni tammonta għal riżoluzzjoni ta' punt ta' dritt, li jirrendi dik is-sentenza appellabbli (art. 25 Kap. 109). Għalhekk l-eċċezzjoni tal-inappellabilità ma tistax tiġi milqugħa, u għandha tiġi respinita; bl-ispejjeż kontra l-appellat Paolo Xuereb;

Ikkunsidrat, fil-meritu;

Illi din il-Qorti ma taqbelx mal-imsemmija interpretazzjoni mogħtija mill-Board; għaliex il-"proximity to place of work" għandha titqies ir-relazzjoni mal-post prinċipali tax-xogħol (fil-każ in ispeċje d-Dockyard), u mhux mal-post sekondarju (bhal ma hija l-għalqa f' Birkirkara). Il-konsiderazzjoni tal-għalqa tista' tkun element tal-"hardship";

Ikkunsidrat;

Illi, meħudin in konsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi kollha riżultati fil-kawża, din il-Qorti hija soddisfatta li l-post offert bhala "alternative accomodation" huwa "reasonably suitable" għal dak li jirrigwarda l-"extent, character and proximity to place of work", kif rikjest mill-liġi (art. 10 (b) tal-Kap. 109); u għalhekk mhux il-każ li jiġi valutat il-"hardship" rispettiv tal-kontendenti (App. Civ. 15 ta' Mejju 1953 in re "Micallef vs. Scerri");

Għar-raġunijiet fuq miġjuba ;

Tilqa' l-appell, billi tirrevoka s-sentenza appellata, u tilqa' t-talba tar-rikorrenti Farrugia. Għall-finijiet ta' l-iżgumbrament taġti lill-intimat Paolo Xuereb żmien xahrejn ;

L-ispejjeż taż-żewġ istanzi jibqgħu bla taxxa ; iżda d-dritt tar-Registru jithallas mill-intimat Xuereb.
